

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/30/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5722200423
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2022:5722200423.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Katarínou Podhorcovou vo veci starostlivosti o maloletú P. X., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom Š. XXXX/X, E. F., t. č. Reedukačné centrum, so sídlom 919 05 Trstín 335, IČO: 00 163 317, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky Ž. Č. X., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom Š. XXXX/X, E. F., toho času bytom G.Č. XX, Q. a otca v rodnom liste neuvedeného, za účasti Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, so sídlom Tomášikova 5, Liptovský Mikuláš, a Reedukačného centra, so sídlom 919 05 Trstín 335, IČO: 00 163 317, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, so sídlom Novomeského 4, Martin, IČO: 30 794 536, na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e nad maloletou P. X., nar. XX. X. XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Reedukačnom centre Trstín.

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletej P. X. výživným vo výške minimálneho výživného, t. j. sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa, určené podľa § 62 ods. 3 Zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov v spojení s ust. 2 písm. c/ Zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, vždy do 15.dňa každého kalendárneho mesiaca vopred, na účet Reedukačného centra Trstín, počnúc právoplatnosťou výroku tohto rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Dňa 10. 2. 2022 doručil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Okresnému súdu Martin návrh na nariadenie neodkladného opatrenia - uloženia povinnosti matke odovzdať maloletú do starostlivosti Reedukačného centra Trstín, a súčasne podal návrh na začatie konania o nariadenie ústavnej starostlivosti. V návrhu úrad uviedol, že matka má okrem maloletej ešte ďalšie tri deti - maloletého V. X., nar. XX. X. XXXX, ktorý je zverený do náhradnej starostlivosti sestry starej matky z matkinej strany, maloletú F. X., nar. XX. X. XXXX, a maloletú A. X., nar. XX.XX.XXXX, ktoré sú v starostlivosti matky a jej manžela E. Č.. Deti sú vychovávané v sociálne málo podnetnom prostredí, finančné zabezpečenie rodiny je na manželovi matky, matka je v súčasnosti na materskej dovolenke. Maloletá je na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately evidovaná od 15. 12. 2021 na základe odstúpenia spisovej dokumentácie z ÚPSVaR Liptovský Mikuláš, z dôvodu zmeny bydliska a pretrvávajúcich výchovných problémov. V čase podania návrhu maloletá navštevovala Špeciálnu základnú školu v Martine, kde bola žiačkou 9. ročníka. Podľa vyjadrenia matky, chce dokončiť povinnú školskú dochádzku, ale ďalšie štúdium na strednej škole neplánuje. Z dôvodu, že sa nezdržiava v domácom prostredí v Sučanoch, ale v Liptovskom Mikuláši u svojho strýka P. B., zanedbáva povinnú školskú dochádzku. Matka uvádza, že

úteky z domu začali v novembri 2021, pretože maloletá nechce žiť v Sučanoch, nemá tam kamarátov. Podľa vyjadrenia matky, stretáva sa s rôznymi chlapcami za účelom poskytovania sexuálnych služieb za peniaze, ktoré potom použije na nákup omamných látok. Správanie voči matke je arogantné, veľmi drzé, až agresívne. ÚPSVaR Liptovský Mikuláš pracoval s rodinou dlhodobo a v rodine vykonávali opatrenia SPODaSK. U maloletej sa začali prejavovať výchovné problémy od roku 2014, kedy sa dopustila priestupku voči majetku. Aj v roku 2015 bola u maloletej zaznamenaná opakovaná priestupková činnosť. Na žiadosť matky bola v dôsledku výchovných problémov umiestnená od 4. 9. 2017 do 15. 12. 2017 v Diagnostickom centre v Ružomberku za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky. Matka úradu dňa 11. 12. 2018 oznámila, že u maloletej sa opakovane prejavujú výchovné problémy, nerešpektuje ju ako autoritu, nedodržiava stanovené pravidlá a uteká z domu. Koncom roka 2018 sa maloletá dopustila aj opakovane dvoch priestupkov proti majetku a preto bola opakovane, a to od 6. 5. 2019 do 19. 8. 2019, umiestnená v Diagnostickom centre v Ružomberku. V závere správy z Diagnostického pobytu zo dňa 19. 8. 2019 sa uvádza, že v prípade opätovného zlyhania, resp. ťažkostí s usmerňovaním správania maloletej, odporúčajú členovia dislokačnej komisie umiestnenie maloletej v reedukačnom centre. Dňa 29. 1. 2020 sa matka dostavila na úrad, že s maloletou má opakovane výchovné problémy dlhodobého charakteru. Maloletá nespáva doma, nerešpektuje ju ako autoritu a ona často ani nevie, kde sa maloletá nachádza. Škola avizovala, že maloletá chodí neskoro na prvé vyučovacie hodiny, zhoršilo sa jej správanie počas vyučovania. Taktiež bola opakovane u maloletej zaznamenaná priestupková činnosť. Na základe uznesenia Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 1P/101/2020 zo dňa 19. 6. 2020 bola maloletá umiestnená v Reedukačnom centre Trstín na obdobie šesť mesiacov. V záverečnej správe z pobytu sa uvádza, že maloletá vie fungovať v zariadeniach s nastaveným režimom a pravidlami, čo sa potvrdilo aj v minulosti, keď bola umiestnená v Diagnostickom centre Ružomberok. Avšak po návrate do domáceho prostredia je správanie maloletej opakovane nezvládnuteľné, maloletá nedokáže fungovať v prirodzenom prostredí a dodržiavať pravidlá stanovené zo strany matky. Podľa vyjadrení matky jej výchovu nezvláda, nakoľko ju maloletá odmieta rešpektovať, uteká z domu a zdržiava sa na neznámom mieste v inom meste. Matka nemá vedomosť, ako trávi maloletá celé dni, taktiež uvádza že sa maloletá túla po vonku v neskorých nočných hodinách. Maloletá sa odmieta vrátiť domov a žiť v spoločnej domácnosti s matkou a rešpektovať ju. Orgán SPODaSK dlhodobo spolupracuje s rodinou a maloletou, poskytuje im sociálne poradenstvo a opakovane motivoval maloletú k zmene správania, avšak aj napriek vykonávaným opatreniam nedošlo v správaní maloletej k pozitívnej zmene. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je dôvodná obava o život a zdravie maloletej, pretože vedie nedôstojný život.

2. Okresný súd Martin uznesením č. k. 19P/28/2022-11 zo dňa 14. 2. 2022 rozhodol o nariadení neodkladného opatrenia, na základe ktorého bola matka povinná odovzdať maloletú P. X., nar. XX. X. XXXX, do dočasnej starostlivosti reedukačného centra, až do právoplatnosti konania vo veci samej o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletou.

3. Dňa 18. 3. 2022 postúpil Okresný súd Martin spis vo veci maloletej Okresnému súdu Liptovský Mikuláš v súlade s ust. § 3 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP), § 112 ods. 1 CMP, § 6 ods. 1 CMP, ako súdu miestne príslušnému, z dôvodu, že hoci v čase vydania rozhodnutia o neodkladnom opatrení maloletá bývala s matkou v obvode Okresného súdu Martin, následne žila u svojho uja v Liptovskom Mikuláši, teda miestne príslušný súd na konanie je Okresný súd Liptovský Mikuláš. Rovnako i naposledy o maloletej rozhodoval Okresný súd Liptovský Mikuláš v konaní č. k. 1P/101/2020-88 zo dňa 30. 11. 2020 (uloženie výchovného opatrenia).

4. Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením č. k. 1P/30/2022-38 ustanovil maloletej za kolízneho opatrovníka na jej zastupovanie v konaní o nariadení ústavnej starostlivosti Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš. Súčasne pribral ako účastníka konania Reedukačné centrum, so sídlom Trstín 335, 919 05, IČO: 00 163 317.

5. Okresná prokuratúra Liptovský Mikuláš oznámila dňa 30. 3. 2022 svoj vstup do konania v súlade s § 13 ods. 1 CMP.

6. Dňa 4. 10. 2022 bolo vykonané pojednávanie za prítomnosti maloletej, Reedukačného centra, Trstín, zastúpeného riaditeľom Mgr. F. B., Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, kolízneho opatrovníka, ÚPSVaR Liptovský Mikuláš, a matky maloletej Ž. Č. X.. Navrhovateľ - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, ktorému bolo doručené predvolanie na pojednávanie riadne a včas dňa 11. 8. 2022, na

pojednávani nebol prítomný, svoju neprítomnosť dodatočne ospravedlnil a zotrval na návrhu vo veci samej.

7. V úvode pojednávania uviedla zástupkyňa kolízneho opatrovníka - Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, že naďalej trvajú dôvody pre nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou z dôvodu jej opakovaných porúch správania, naposledy po úteku maloletej z Reedukačného centra Trstín v septembri 2022.

8. Maloletá sa na pojednávaní ku predmetu konania vyjadrila, že si želá, aby sa vrátila do rodinného prostredia, uvedomila si, že v minulosti urobila chyby, chce sa zmeniť, nedopúšťať sa nevhodného správania, s matkou a príbuznými si dali sľub, že zmenia voči sebe správanie. Podľa nej, pobyt v domácom prostredí jej prospel. V minulosti bola ovplyvnená nevhodnou partiou, to sa však zmenilo. Chce navštevovať odbornú školu v odbore kuchár - čašník. Ku pripomienke kolízneho opatrovníka, týkajúcej sa opakovaných, a porušených, prísľubov maloletej v minulosti, že zmení správanie, sa maloletá bližšie nevyjadrila, svoje ostatné porušenie disciplíny, spojené s útekom zo zariadenia RC Trstín, bližšie racionálne neodôvodnila. Matka maloletej sa vyslovila za návrat maloletej do domáceho prostredia, potvrdila, že s maloletou jej nevhodné správanie v rodine preberali, a hoci posledné porušenie disciplíny a útek dcéry ju sklamali, vysvetľuje si to túžbou dcéry vrátiť sa domov.

9. Zástupca Reedukačného centra na pojednávaní uviedol: Vážená pani sudkyňa, čo sa týka P. a jej pobytu u nás, je to pobyt opakovaný. P. u nás bola, pracovali sme s ňou, a všetci sme boli presvedčení o tom, že sme jej dokázali pomôcť, a preto sme aj súhlasili s tým, že P. sa môže vrátiť do domáceho prostredia k mamičke. Žiaľ, boli sme sklamaní z toho, že bolo to predčasné. P. nezvládla pobyt v domácnosti, dostala sa, tak povediac, skoro do tých starých koľají, a musela sa k nám vrátiť. Čo sa týka jej školskej dochádzky, samozrejme, že nemôže vynechávať, pretože škola je priamo v zariadení, čiže nedá sa vyhýbať vyučovaniu. P. dosahuje dobré vyučovacie výsledky, je, dá sa povedať, zodpovedné dievča, vie asi si trošku odlíšiť, že čo môže, a čo nemôže, a začína si uvedomovať, čo by v živote chcela. Ale nemôžem momentálne podporiť mamičkin návrh na zrušenie alebo na nenariadenie ústavnej starostlivosti. Vonku sme sa rozprávali a P. si to sama, v podstate sama zapríčinila tým, že urobila to, čo urobila, ušla, pritom ten jej útek bol asi jeden za tých 10 rokov, čo som tam, bol to jeden z najnebezpečnejších útekov, pretože ak nám dieťa utečie z dvora a prelezie nejaký dvojmetrový plot, alebo sa jej podarí ujsť cez nejakú dieru, nie je to tak nebezpečné ako to, čo urobila ona teraz, keď vymontovali mrežu a z úrovne prvého poschodia sa spustila na zviazaných plachtách a mohla jednoducho spadnúť, mohla sa dolámať, mohla sa zmrzačiť. Takže týmto ona mňa veľmi sklamala, a preto nemôžem povedať nič iné, ako to, že navrhujeme nariadiť ústavnú starostlivosť s tým, že tú ústavnú starostlivosť by ste nariadili v jej záujme, aby mala rok na to, aby sa čo najskôr spamätala, pretože ústavná starostlivosť nie je nič strašidelné. Je to len predĺženie určitých regulí, pravidiel a P. na to má, len to musí dostať do hlavy, aby vedela, že čo chce. Pritom môže ísť, a budem veľmi rád, keď ju budeme môcť pustiť na vianočné prázdniny, aby sme zistili, či ten pobyt do tých Vianoc už niečo naznačuje, a či sa nám darí s ňou pracovať, a či ona si začína uvedomovať a uvedomuje si, a samozrejme, letné prázdniny zasa tráviť v domácnosti v domácom prostredí s tým, že už ukáže svetu, vám a mame, že áno, viem, čo chcem a chcem byť lepšia, a nechcem robiť hlúposti, a dokážem si vybrať priateľov a priateľky, aby som zase neskĺzla do niečoho, čo nechceš ty, mami, čo nechcú v reedukačke, a čo by som veľmi nechcela aj ja. Takže toľko.

10. Okrem výsluchu maloletej P. X., jej matky, oboznámenia sa so stanoviskom kolízneho opatrovníka a zástupcu Reedukačného centra Trstín, oboznámené bolo s obsahom spisu, najmä so správami navrhovateľa - Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, Reedukačného centra Trstín, s obsahom správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, i s obsahom pripojených spisov Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/114/2016 a sp. zn. 1P/101/2020.

11. Zo správy Reedukačného centra Trstín zo dňa 23. 9. 2022, vyplýva, že P. X., nar. XX. X.XXXX, trvale bytom E. F., Š. XXXX/X, bola do ich zariadenia opakovane umiestnená dňa 27. 3.2022, privezená bola matkou na základe uznesenia Okresného súdu Martin pod sp. zn. 19P/28/2022 zo dňa 14. 2. 2022, s právoplatnosťou odo dňa 9.0 . 2022 a vykonateľnosťou odo dňa 14. 2. 2022, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie v RC Trstín do právoplatného skončenia konania vo veci nariadenia ústavnej starostlivosti. P. bola zariadení prvý krát umiestnená odo dňa 2. 7. 2020, privezená pracovníčkami ÚPSVaR Liptovský Mikuláš, odbor soc. vecí a rodiny, na základe uznesenia

Okresného súdu Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1P/101/2020 zo dňa 19. 6. 2020, s právoplatnosťou odo dňa 14. 7. 2020 a vykonateľnosťou odo dňa 19. 6. 2020, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie v RC Trstín do vykonateľnosti rozhodnutia súdu o nariadení výchovného opatrenia. Uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1P/101/2020-88, zo dňa 30. 11. 2020, s právoplatnosťou a vykonateľnosťou odo dňa 28. 12. 2020, bolo P. X. uložené výchovné opatrenie v RC Trstín na obdobie šesť mesiacov. Výchovné opatrenie bolo ukončené dňa 28.06.2021 a P. bola prepustená do domácnosti matky. Pobyt doma však nezvládla. Dôvodom prvého, ale aj opätovného, umiestnenia boli poruchy správania, výchovné problémy, nerešpektovanie autority, úteky z domácnosti matky, túlanie sa s nevhodnou partiou, zanedbávanie povinnej školskej dochádzky, verbálne agresívne správanie, podozrenie na poskytovanie sexuálnych služieb, požívanie omamných a psychotropných látok. Vyjadrenie triednej učiteľky, Mgr. X. J.: V školskom roku 2021/2022 bola žiačkou 9. ročníka Špeciálnej základnej školy zriadenej pri RC Trstín. Žiačka bola v triednom kolektíve obľúbená. Počas vyučovania sa do bežných aktivít zapájala so záujmom, do písomných i ústnych aktivít bez prehovárania a nútenia. Veľa informácií si dokázala zapamätať z vysvetľovania a precvičovania učiva. Jej vedomostná úroveň bola pomerne dobrá. Školské povinnosti brala vážne, na vyučovanie sa pripravovala a záležalo jej na dosiahnutých výsledkoch. S vyučujúcimi spolupracovala dobre a pracovala podľa ich pokynov. Občas bola lenivá s odmietavým postojom a drzým odvrávaním voči vyučujúcim, ale po opakovanom vyzvaní alebo vhodnej motivácii vedela pracovať podľa pokynov učiteľa. Vo všetkých vyučovacích predmetoch prevažovali pozitívne hodnotenia. P. bola manuálne zručná, mala rada ručné a výtvarné práce, ale nevyhýbala sa ani pracovným činnostiam v škole, na školskom dvore ani v záhrade. Počas vyučovacích hodín pracovala vytrvalo a so záujmom, vždy chcela začatú úlohu dokončiť, a pritom ochotne pomáhala aj spolužiačkam. P. dokázala pracovať samostatne a nebola u nej potrebná sústavná kontrola zo strany učiteľa. Voči dospelým bola väčšinou milá, slušná, zdvorilá. Mala zautomatizované zdvorilostné frázy, no často ich používala len preto, že sa to patrí, a nemyslela ich celkom vážne. Voči ostatným žiačkam sa správala priateľsky, občas sa dostávala do konfliktov, ale len verbálnych, fyzických útokov voči dievčatám sa nedopúšťala. Hygienické návyky mala osvojené, záležalo jej na upravenom zovňajšku, dokonca niektoré žiačky slušne usmerňovala k zvýšenej starostlivosti o seba. Celkovo patrila k lepším žiačkam zariadenia. Na koncoročnom vysvedčení dosiahla priemer známok 1,00, jej správanie bolo hodnotené ako veľmi dobré. Vnútorný poriadok školy dodržiavala. Reedukačný pobyt plnil svoj účel. V školskom roku 2022/2023 je žiačkou 1. ročníka Odborného učilišťa zriadeného pri RC Trstín, v učebnom odbore: Opatrovateľská starostlivosť v zariadeniach sociálnej starostlivosti. Vyjadrenie skupinovej vychovateľky T. P.: P. bola počas minulého školského roku v kolektíve nenápadná, medzi dievčatami obľúbená. Vo voľnom čase sa rada často zapájala do behu, navštevovala krúžok varenia. V rámci hodnotenia aktivity vo výchovnej skupine patrila medzi najmenej bodované dievčatá. Jej aktivita bola minimálna, do činností sa zapájala len vtedy, keď musela. Prácu, ktorú mala pridelenú, vždy vykonala a dokončila na požadovanej úrovni. V internom bodovacom systéme zlyhávala kvôli vyhľadávaniu nevhodných vzťahov s dievčatami. P. bola viackrát napomenutá, no bez pozitívnej zmeny. Obľubovala športové aktivity - volejbal, stolný tenis, bedminton, rada počúvala hudbu, sledovala TV seriály. S matkou bola v pravidelnom telefonickom kontakte. P. je komunikatívna, v kolektíve obľúbená. K dievčatám je kamarátska, rada pomáha. Ak je v napätí, alebo cíti krivdu, vie byť verbálne agresívna, ale fyzická agresia sa u nej neprejavuje. Je ľahko ovplyvniteľná a kvôli kamarátkam dokáže robiť veci, ktoré nie sú v súlade s internátnym poriadkom. Hygienické návyky má osvojené na dobrej úrovni. Rada sa pekne oblieka, záleží jej na upravenom zovňajšku. Reedukačný proces plní účel. Počas umiestnenia v zariadení P. prekonala vírusové ochorenie COVID -19 dňa 29.03.2022. Nemala vážnejšie príznaky ochorenia, mala iba mierne príznaky, sťažovala sa na bolesť hlavy a pociťovala bolesti celého tela. Jej terajší zdravotný stav je dobrý, bez zdravotných problémov. P. bola uvoľnená do rodinného prostredia počas letných prázdnin od 27. 6. 2022 do 31. 8. 2022. Z prázdninového pobytu sa vrátila dňa 11. 9. 2022. Po príchode z prázdnin bola s ďalšími dievčatami umiestnená v izbe v rámci zdravotnej karantény. Dňa 15. 9. 2022 dievčatá uvoľnili - vytrhli mrežu z okna, zviazali posteľnú bielizeň a P. vyliezla cez okno na strechu a ušla z izby. Vychovateľ spozoroval z dvora do okna vťahovanú posteľnú bielizeň, pri kontrole zdravotnej izolácie sa P. v izbe nenachádzala. Vychovатели kontaktovali príslušníkov OO PZ Trstín. P. bola hliadkou zachytená v obci a následne privezená späť do RC. Po príchode sa P. správala arogantne nielen voči hliadke, ale aj voči vychovávateľom. Nechcela sa vyjadriť k úteku. Matku sme telefonicky informovali o úteku P. P. sa momentálne správa účelovo, čo potvrdila aj svojim plánovaným útekem z RC. Preto súhlasíme s nariadením ústavnej starostlivosti, ktorá sa naďalej bude vykonávať v našom zariadení.

12. Zo správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, odbor služieb zamestnanosti, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí sa sociálnej kurately, Martin, zo dňa 27. 9. 2022, vyplýva, že mladistvá P. je dieťa matky Ž. Č. X., nar. XX. X. XXXX, a nevedeného otca. V spoločnej domácnosti žije súčasný manžel matky p. Č. a ich dve spoločné maloleté deti: F. Č., nar. XX. X. XXXX, a A. Č., nar. XX. X. XXXX. Manžel je zamestnaný vo firme PREFA Invest a.s., Podhradská cesta 1200/2, Sučany, na pozícii robotník. Maloletá F. v školskom roku 2022/2023 nastúpila do 1.ročníka na Základnej škole Slovenského národného povstania, Partizánska 417/13 v Sučanoch. Mladšia A. nenavštevuje žiadne predškolské zariadenie, matka je toho času poberateľkou rodičovského príspevku. Rodina spoločne žije v staršom dvojizbovom rodinnom dome. V súčasnosti je rodinný dom v procese prerábania detskej izby a kúpeľne. Hygiena v domácnosti je na požadovanej úrovni. Mladistvá P. je umiestnená v Reedukačnom centre Trstín od 27. 3. 2022. V školskom roku 2022/2023 nastúpila do 1. ročníka Odborného učilišťa zriadeného pri RC Trstín, odbor - Opatrovateľská starostlivosť v zariadení sociálnej starostlivosti. Počas návštevy mladistvej v zariadení dňa 17. 6. 2022 sa sociálna pracovníčka vyjadrila, že vzdelávacie výsledky sú na dobre úrovni, patrí medzi najlepšie žiačky v ročníku. P. je manuálne zručná, má rada ručné a výtvarné práce, navštevuje záujmový útvar - varenie. Maloletá počas pobytu v zariadení udržiava pravidelný telefonický kontakt s matkou. Na základe dobrého hodnotenia v zariadení bola na pobyte v domácom prostredí u matky počas veľkonočných a letných prázdnin. Počas sociálnych prieskumov v domácom prostredí v dňoch 13. 7. 2022, 4. 8. 2022 a 12. 9. 2022 matka uviedla, že počas pobytu s P. nemala žiadne výchovné problémy, matku ako autoritu rešpektovala a bola nápomocná v domácnosti - starostlivosť o mladšie sestry, upratovanie. Do zariadenia sa z letných prázdnin vrátila 11. 9. 2022. Dňa 16. 9. 2022 boli upovedomení prostredníctvom e-mailu zo stany zariadenia o úteku ml. P., ktorý sa uskutočnil dňa 15. 9. 2022 za pomoci kamarátok zo zariadenia, o pol hodinu neskôr bola nájdená a dovezená do zariadenia Obvodným oddelením PZ Trstín. Dôvod svojho útoku neuviedla. Mladistvá už bola v roku 2020 umiestnená vo vyššie uvedenom zariadení na základe uznesenia Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 1P/101/2020-88 o nariadení výchovného opatrenia po dobu 6 mesiacov, následne bola prepustená do domácnosti matky. V domácom prostredí sa u ml. P. po určitej dobe začali opätovne prejavovať poruchy správania a výchovné problémy, nakoľko nerešpektovala matku a boli u nej zaznamenané časté úteky z domu do iného okresu a matka nemala vedomosť o tom, kde sa jej dcéra nachádza. Taktiež si v dôsledku týchto skutočností mladistvá neplnila povinnú školskú dochádzku. Matka osobne nahlásila tieto skutočnosti na ÚPSVaR Martin, OSPODaSK a uviedla, že si s dcérou nevie dať rady a dcéra ju absolútne nerešpektuje. Na základe vyššie uvedených skutočností, že mladistvá nedokázala fungovať v domácom prostredí, majú obavy o jej fyzický, psychický a sociálny vývoj, preto trvajú na podanom návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti.

13. Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/114/2016 vyplýva, že ďalšie dieťa matky, V. X., nar. XX. X. XXXX, bol zverený uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/114/2016 zo dňa 23. 11. 2016, do náhradnej osobnej starostlivosti tety F. Č., pričom zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 17. 6. 2022 vyplýva, že náhradná osobná starostlivosť je vykonávaná v záujme maloletého V. a naďalej trvajú dôvody na jej vykonávanie.

14. Z obsahu spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/101/2020 vyplýva, že dňa 30. 11. 2020 rozhodol súd o dočasnom odňatí maloletej P. X.A. z osobnej starostlivosti matky a nariadení pobytu v Reedukačnom centre, so sídlom Trstín 335, IČO: 00 163 317, na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletej na obdobie 6 mesiacov. Uvedené výchovné opatrenie bolo nariadené na základe návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš z dôvodu pretrvávajúceho problémového správania maloletej, kedy sa opakovane dopúšťala priestupkov, nerešpektovala authority, túlala sa, dopúšťala sa krádeží, ovplyvnená bola nevhodnou partiou. Samotná matka sa v roku 2022 vyjadrila, že by chcela, aby bola dcéra umiestnená v reedukačnom zariadení, pretože jej výchovu nezvláda, dcéra ju nerešpektuje, nespáva doma, matka veľakrát nevie, kde sa dcéra nachádza. U maloletej boli zachytené stopy návykovej látky už dňa 13. 2. 2020, a výsledky testov zo dňa 9. 3. 2020 potvrdili prítomnosť kanabinoidov v krvi maloletej. Maloletá v danom čase potvrdila i vyjadrenia matky o podozrení, že fajčí, užíva návykové látky, dopúšťa sa krádeží.

15. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

16. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

17. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine, ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

18. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

19. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

20. Podľa § 55 ods. 2 Zákona o rodine, ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa.

21. Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

22. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

23. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

24. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

25. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

26. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

27. Podľa § 37 ods. 1 Zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

28. V záverečných prednesoch navrhol kolízny opatrovník ÚPSVaR Liptovský Mikuláš, zástupca RC Trstín, prokurátor Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš nariadiť nad maloletou ústavnú výchovu,

matka maloletej uprednostňuje návrat maloletej do domáceho prostredia. V osobitnom písomnom vyjadrení zotrval navrhovateľ ÚPSVaR Martin na svojom návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou.

29. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania bolo preukázané, že v správaní maloletej P. X. došlo opäť ku recidíve nevhodného správania, pričom poruchy správania sa začali prejavovať po určitej dobe jej pobytu v domácom prostredí u matky. Maloletá v minulosti nerešpektovala autority, matku, boli u nej zaznamenané časté úteky z domu, neplnila si povinnú školskú dochádzku. Matka osobne nahlásila tieto skutočnosti na ÚPSVaR Martin, OSPODaSK, a uviedla, že si s dcérou nevie dať rady a dcéra ju absolútne nerešpektuje. V súčasnosti došlo ku recidíve nežiaduceho správania maloletej, ktoré má svoj pôvod v nevhodnom vplyve rodinného prostredia počas ostatného pobytu doma, zo správy RC Trstín vyplýva, že maloletá sa aktuálne správa účelovo, čo potvrdila aj svojim plánovaným útekem z Reedukačného centra. Na základe preukázanej skutočnosti súd považuje za osvedčené dôvody nariadenia ústavnej výchovy nad maloletou, prihliadajúc na jej najlepší záujem. Domáce prostredie nie je pre maloletú dostatočne motivujúce a podnetné, aby dokázala systematicky dodržiavať a rešpektovať spoločenské normy a pravidlá, a bez odborného usmerňovania pracovníkov špecializovaného zariadenia, ktorým je Reedukačné centrum, Trstín, je jej zdravý vývoj, i zdravie, ohrozené. V čase kontinuálneho pobytu maloletej v tomto zariadení bolo preukázané, že reedukačný režim plnil svoj účel, a v záujme pokračovania tohto procesu, s cieľom zabezpečenia zdravého fyzického, psychického a sociálneho vývoja maloletej, súd rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti v Reedukačnom centre, Trstín, ktoré je pracoviskom kompetentným i naďalej v reedukačnom procese maloletej pokračovať.

30. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať účastník, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Popri všeobecných náležitostiach je potrebné v odvolaní uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie na peňažné plnenie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému podľa § 370 a nasl. CMP.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením rozsudku.